

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ การแบ่งปันความรู้ การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ การเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของห้องสมุด และเปรียบเทียบการสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้และการเผยแพร่แหล่งความรู้ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ระหว่างมหาวิทยาลัยภาครัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยเอกชน โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย 4 กลุ่ม (มหาวิทยาลัยของรัฐ, มหาวิทยาลัยเอกชน, มหาวิทยาลัยราชภัฏ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล) 119 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,785 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1-2 ปีการศึกษา 2552

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งส่วน Stratified Sampling และใช้สูตรของ Yamane (อ้างถึงใน รพินทร์ โพธิ์ศรี. 2549 : 1-170) กำหนดขนาดตัวอย่างได้จำนวน 327 คน ในกรณีที่ประชากรมีลักษณะที่แตกต่างกันเมื่อแบ่งกลุ่มสุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่ได้ แต่ละชั้นภูมิ ซึ่งกำหนดเป็นสัดส่วนกับขนาดประชากรเป้าหมาย ทั้งนี้พิจารณาความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่บวก ลบร้อยละ 5 ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 80 ตามรายละเอียดในตารางที่ 1-4 (ที่มา ส่วนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา, 2550 : 1)

ตาราง 1 สรุปรประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา	จำนวน ห้องสมุด	ประชากร	ผู้บริหาร 10%	หัวหน้า งาน30%	บรรณารักษ์ 60%	รวมกลุ่ม ตัวอย่าง แบบ แบ่งชั้น
มหาวิทยาลัยของรัฐ	22	330	6	18	36	60
มหาวิทยาลัยเอกชน	58	870	16	48	96	160
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	30	450	8	25	49	82
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล	9	135	3	8	14	25
รวม	119	1,785	33	99	195	327

ตาราง 2 ขั้นตอนการดำเนินงานตลอดโครงการ

กิจกรรมการวิจัย	เดือน(สค. 2552 –สค. 2553)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. สํารวจข้อมูล								←→				
2. สั้งเคราะห์ข้อมูล										←→		
3. ออกแบบสอบถามเครื่องมือ ในงานวิจัยและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญใน ข้อความสารสนเทศ												←→
4. เก็บข้อมูล									→			
5. วิเคราะห์ข้อมูล									→			
6. สรุปรผลการวิจัย										→		
7. เอกสารสมบูรณ์											→	

หมายเหตุ :

←→ หมายถึง แผนงานที่กำหนดไว้ และขอขยายเวลาการเก็บข้อมูล

→ หมายถึง ดำเนินการไปแล้ว

ตาราง 3 สถานที่ทำการวิจัย ทดลอง หรือเก็บข้อมูล

ลำดับ	มหาวิทยาลัย	แห่ง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	หมายเหตุ
1.	มหาวิทยาลัยของรัฐ	22	330	60	เลือกสุ่ม
2.	มหาวิทยาลัยเอกชน	58	870	160	เลือกสุ่ม
3.	มหาวิทยาลัยราชภัฏ	30	450	82	เลือกสุ่ม
4.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	9	135	25	เลือกสุ่ม
รวม		119	1,785	327	

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2550

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยนำไปทดสอบที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจำนวน 30 ชุดเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคือ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Method) ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .976 ซึ่งเกี่ยวกับหัวข้อดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 312)

ตอนที่ 1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2. ข้อมูลการสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ และการเผยแพร่แหล่งความรู้ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย แบ่งได้ 4 ด้านดังนี้

- 2.1 ด้านการแสวงหาความรู้ของบุคลากรห้องสมุด จำนวน 7 ข้อ
- 2.2 ด้านการแบ่งปันความรู้ของบุคลากรห้องสมุด จำนวน 7 ข้อ
- 2.3 ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ของบุคลากรห้องสมุด จำนวน 7 ข้อ
- 2.4 ด้านการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของบุคลากรห้องสมุด จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3. ข้อมูลเปรียบเทียบการสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ด้านการแบ่งปันความรู้กับการเผยแพร่แหล่งความรู้ของบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยจำนวน 14 ข้อ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2, 3 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ช่วงคะแนนให้เลือกตอบดังนี้

- 3 หมายถึง มีการสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้/ ด้านการแบ่งปันความรู้/ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้/ด้านการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของห้องสมุด ระดับ มาก
- 2 หมายถึง มีการสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ ด้านการแสวงหา ความรู้/ ด้านการแบ่งปันความรู้/ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้/ ด้านการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของห้องสมุด ระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง มีการสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ ด้านการแสวงหา ความรู้/ ด้านการแบ่งปันความรู้/ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้/ ด้านการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของห้องสมุด ระดับน้อย

จากนั้นนำแบบสอบถามทั้ง 4 ตอนมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงระดับคะแนนที่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 75) ดังนี้

2.50 – 3.00 หมายถึง การสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้/ ด้านการแบ่งปันความรู้/ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้/ การเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของห้องสมุด ระดับมาก

1.50 – 2.49 หมายถึง การสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ ด้านการแสวงหา ความรู้/ ด้านการแบ่งปันความรู้/ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้/ การเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของห้องสมุด ระดับปานกลาง

1.00 – 1.49 หมายถึง การสร้างสรรค์การจัดการองค์ความรู้ ด้านการแสวงหา ความรู้/ ด้านการแบ่งปันความรู้/ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้/ การเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งความรู้ของห้องสมุด ระดับน้อย

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งให้แก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยครั้งที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม 2553 – มีนาคม 2553 รวม 3 เดือนและได้ขอขยายเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลเนื่องจากสถานการณ์บ้านเมือง อีกทั้งมีการวางแผนในการเตรียมขนย้ายของสำนักหอสมุดขึ้นอาคารใหม่ จึงเริ่มครั้งที่ 2 ช่วงมิถุนายน – สิงหาคม 2553 รวม 3 เดือน ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับของผู้ตอบแบบสอบถามในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย 4 กลุ่ม (มหาวิทยาลัยภาครัฐ

มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล) จำนวน 119 แห่ง โดยได้ส่งแบบสอบถามรวมทั้งสิ้นจำนวน 327 ชุด ได้รับคืนเพียง 284 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเป็นแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 86.85

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือได้แก่

2. สถิติหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 312)

3. ส่วนสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ของชูศรี วงศ์รัตนะ (2544 : 236)

4. ทั้งนี้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มกรณีทีค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีการของเซฟเฟ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS for windows)